

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 73 0 P 020568 21 Rev
Banjaluka: 19.8.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanja Bundalo, predsjednik vijeća, Senad Tica i Violanda Šubarić, član vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Ž.M. iz K.V., koga zastupa punomoćnik A.M., advokat iz B., protiv tuženog P. d.o.o. K.V., koga zastupa punomoćnik G.B., advokat iz B., radi naknade štete, vrijednost spora 69.114,98 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 P 020568 19 Gž 2 od 12.2.2021. godine, na sjednici održanoj 19.8.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova revizionog postupka u iznosu od 1.535,62 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 P 020568 19 P 2 od 14.6.2019. godine, obavezan je tuženi da tužitelju isplati, i to:

na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 7.500,00 KM, na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjena životne aktivnosti iznos od 15.000,00 KM i na ime duševnih bolova zbog pretrpljenog straha iznos od 5.000,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate;

na ime materijalne štete zbog gubitka zarade za vremenski period od 19.10.2012. godine do marta 2019. godine, iznos od 10.489,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana dospelosti svake pojedine mjesečne razlike pa do 19.3.2019. godine u iznosu od 6.033,00 KM, i zakonskom zateznom kamatom na iznos glavnog duga od 10.489,00 KM, od presuđenja do isplate;

na ime naknade materijalne štete zbog izgubljene zarade u budućnosti u vidu rente za period od presuđenja pa ubuduće, dok za to budu postojali zakonski uslovi ili do donošenja druge sudske odluke, iznos od po 132,91 KM mjesečno sa zakonskom zateznom kamatom na svaki pojedini novčani iznos izgubljene zarade u budućnosti, počev od 7-og u tekućem mjesecu za rentu iz prethodnog mjeseca pa do isplate, ili da na ime kapitalizovane rente isplati iznos od 13.326,69 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate;

na ime naknade troškova postupka iznos od 8.861,40 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude;

Odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu kojim traži isplatu zakonske zatezne kamate na iznos obračunatih kamata u visini 6.033,00 KM, od dana dostavljanja presude do isplate.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 P 020568 19 Gž 2 od 12.2.2021. godine, usvojena je žalba tuženog i preinačena prvostepena presuda tako što je tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti odbijen.

Obavezan je tužitelj da tuženom na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 6.168,75 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa odluke.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.312,50 KM.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija odbije kao neosnovana, a tužitelj obaveže na naknadu troškova na ime sastava odgovora u iznosu od 1.535,62 KM.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja naveden u izreci prvostepene presude.

Prema činjeničnim navodima tužbe, tužitelj je kao radnik tuženog upućen 25.7.2009. godine na obavljanje poslova rušenja stabala u mjestu Š., kada je povrijeđen na način da ga je u stomak udario dio podrezanog stabla. Tužitelj je tom prilikom pretrpio teške tjelesne povrede koje su konstatovane u nalazu vještaka medicinske struke dr Z.M.

Tužbu kojom je pokrenut ovaj postupak tužitelj je podnio prvostepenom sudu 6.10.2014. godine.

Kada je u pitanju zahtjev za naknadu nematerijalne štete, prvostepeni sud nalazi da je liječenje tužitelja u konačnom završeno u mjesecu julu 2014. godine, a kada je u pitanju zahtjev za naknadu materijalne štete sud smatra da je tužitelj, u konačnom, za visinu štete saznao 13.11.2013. godine donošenjem rješenja od strane Fonda broj ..., kada mu je utvrđeno pravo na invalidsku penziju.

S obzirom na navedeno i da je tužba podnesena 6.10.2014. godine, prvostepeni sud nalazi da je tužba podnesena u roku iz člana 376. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO-a), iz kog razloga odbija prigovor zastarjelosti potraživanja.

Drugostepeni sud usvaja žalbu tuženog i preinačava prvostepenu presudu tako što odbija tužbeni zahtjev u cijelosti, cijeneći osnovanim prigovor zastarjelosti potraživanja.

Drugostepeni sud prihvata utvrđenje prvostepenog suda da je tužitelj visinu materijalne štete saznao sa 13.11.2013. godine i da je liječenje u konačnom završeno u mjesecu julu 2014. godine, te smatra da je, kada je u pitanju nematerijalna šteta, rok iz člana 376. stav 1. ZOO-a istekao u mjesecu julu 2017. godine, a 13.11.2017. godine kada je u pitanju materijalna šteta.

Međutim, utvrđujući da se štetni događaj desio 25.7.2009. godine i da je tužba podnesena 6.10.2014. godine, drugostepeni sud je stava da je tužba podnesena po isteku

objektivnog roka zastarjelosti od 5 godina iz člana 376. stav 2. ZOO-a, pa da nema mjesta da se rok zastarjelosti računa po članu 376. stav 1. ZOO-a (subjektivni rok).

Drugostepena odluka je pravilna.

Zastarjelošću (član 360. stav 1. ZOO-a) prestaje pravo zahtijevati ispunjenje obaveze (pod uslovom da se ističe prigovor), što znači da oštećeni po proteku zakonskih rokova unutar kojih nije ostvarivao svoje pravo na naknadu štete, gubi pravo da ostvaruje naknadu ne samo one štete koja mu je do tada nastala i koja mu je poznata, već i buduće štete.

Kada se ima u vidu sadržina odredbe člana 376. stav 1. ZOO-a (subjektivni rok), uslovi postavljeni za početak toka roka zastarjelosti vezani su za ličnost oštećenog (kada je saznao za štetu i kada je saznao za lice koje mu je štetu učinilo), ali je u cilju opšte sigurnosti ZOO-a postavio i objektivni rok (član 376. stav 2.) za podnošenje zahtjeva za naknadu štete.

Početak toka roka zastarjelosti zakon je vezao za dan kada je šteta nastala. Po proteku objektivnog roka nastupa zastarjelost potraživanja naknade štete, bez obzira kada je oštećeni saznao za štetu i njenog učinioca. Stoga se subjektivni rok mora poštovati u okviru objektivnog roka, jer objektivni rok određuje najdalji mogući trenutak, od trenutka nastanka štete, kada se može tražiti isplata naknada bez bojazni da bude istaknut prigovor zastarjelosti.

Pri ocjeni prigovora zastarjelosti sud prvo cijeni da li je taj prigovor osnovan iz osnova isteka objektivnog roka, pa ukoliko je tužba podnesena po isteku tog roka sud se neće upuštati u ocjenu subjektivnog roka, ali ako objektivni rok za podnošenje tužbe nije istekao sud će cijeliti ispunjenost uslova za primjenu odredbe člana 376. stav 1. ZOO-a. U zavisnosti od toga da li je tužba podnesena u roku od tri godine od trenutka kada su se oba uslova subjektivnog karaktera kumulativno stekla, sud će usvojiti ili odbiti prigovor zastarjelosti i meritorno odlučiti o osnovanosti zahtjeva.

U konkretnom slučaju je od dana nastanka štete (25.7.2009. godine) do dana podnošenja tužbe (6.10.2014. godine) protekao objektivni rok zastarjelosti pa nije bilo mjesta, kako pravilno nalazi drugostepeni sud, da se zastarjelost cijeni prema subjektivnom trogodišnjem roku.

Stoga su bez osnova navodi revizije o pogrešnoj primjeni materijalnog prava od strane drugostepenog suda, jer se objektivni rok zastarjelosti potraživanja primjenjuje kada subjektivni rok od tri godine od kada se doznalo za štetu i počinitelja, ističe izvan petogodišnjeg roka. Čak i pod uslovom da liječenje tužitelja još traje, to ne bi imalo uticaja na odluku o prigovoru zastarjelosti potraživanja s obzirom da je tužba podnesena nakon što je protekao objektivni rok.

Stav ovog suda u vezi sa ocjenom prigovora zastarjelosti u postupcima u kojima je tužba za naknadu štete podnesena po proteku objektivnog roka je konzistentan i saglasan sa stavovima Ustavnog suda Bosne i Hercegovine izraženim u odlukama broj AP-2817/13 od 20.7.2016. godine, broj AP- 3077/15 od 31.1.2018. godine i broj AP- 634/20 od 9.6.2021. godine.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.535,62 KM nije osnovan u smislu odredbe člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), a i stoga što su navodi koje sadrži već isticani tokom postupka i cijenjени od strane suda.

Temeljem odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić